

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre. . . . 6 kor.
Egyes szám 20 fillér.

Megjelenik minden hó
1-ső és 15-ik napján.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:
Városháza, földszint 8. szám.
Ide kérjük a kéziratokat.

KIADÓHIVATAL:
Városi könyvnyomda-vállalat
Irodája ide küldendők az elő-
fizetési díjak és hirdetések

== KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI KOZLÖNY. ==

Főszerkesztő: Dr. K. TÓTH MIHÁLY tanácsnok. ♦ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS főlevéltáros, tb. tanácsnok.

Márk Endre

Debreczen sz. kir. város egyhangulag megválasztott polgármestere.

Városunk törvényhatósági bizottsága folyó hónap 10-én tartott közgyűlésében „unanímⁱ consensu” Márk Endre m. kir. udvari tanácsost, a debreczeni ügyvédi kamara elnökét, a tisztántúli ref. egyházkerület és kollégiumi ügyészt városunk polgármesterévé választotta meg, a nyugalomba vonult Kovács József helyébe, aki tizenkét éven át vezette a város ügyeit azzal a tiszteletreméltó buzgalommal és lelkiismeretességgel, melyet megválasztása alkalmából programmjában megígért.

A távozót illesse tisztesség, az érkezőt tiszteletteljes köszöntés!

Márk Endre m. kir. udvari tanácsost az egész város osztatlan bizalma ültette a polgármesteri székbe. Egyedüli jelölt volt ezen diszes és nagy felelősségű állásra, mintegy bizonyosságul annak, hogy a város körül eddig szerzett érdemeinél fogva ezt az egyedüli jelölést valóban kiérdemelte. Jelölésénél leomlottak a választók közé gyakran emelt kőfalak, a politikai ellentétek egy-akárfatban forrottak össze: a Márk Endre egyhangu megválasztásában.

Harcok, melyek keserűséget okoznak és sokszor sebeket vágnak az érzékenyebb lelkeken és a társadalom rendjében, nem előzték meg a polgármesteri választást. Valamint a béke jegyében született meg a Márk Endre megválasztásának gondolata, ép oly nemes hangon lett végrehajtva egyhangu megválasztása, igazán örömeire mindazoknak, akik egy hosszú élet munkásságának jutalmát és megbecsülését az egyenlő akarattal végrehajtott választásban látják és jutalmazzák.

Márk Endre érdemeit ékes szavakban méltányolták Domahidy Elemér főispán és Baltazár Dezső ref. püspök urak a közgyűlésen. Igazi férfiak ajkairól hangzottak el az elismerő szavak a megválasztott eddigi működése felett. Nem sablonos, udvarias, csillogó szavak voltak ezek, hanem a közélet hű munkásainak az őszinteség jegyében elmondott *igazságai* és ítéletök azon férfiú felett, aki hivatva lesz munkatársaival Debreczen sz. kir. város haladó nagyságát betetőzni. Jólésett látunk, hogy városunk két hatalmas szellemi vezetőjének szavai élénk vízhangra találak a törvényhatósági bizottsági tagok egyetemében és az egyhangu választás már a jövőből is előtörő dicsőítő éneke volt ama remény megvalósulásnak, hogy *Márk Endre* nagy tervét siker koronázza, eszméi győzedelmeskednek és működése nyomán új hajtások, erős ágak és várost díszítő virágok fakadnak Debreczen sz. kir. város régi nemes törzsén.

Márk Endre programbeszédében kiemelte, hogy neki megválasztásánál semmi hátsó gondolata nincs. Erről mindannyian megvagyunk győződve, ismerve a megválasztott multját és közéleti szereplését. Szép, fontos és egy egész férfit kívánó állásaiban mindenkor az önzetlenség jegyében dolgozott és igazi altruista volt a szó legnemesebb értelmében. Esze és szíve együttesen vezették eddigi pályáján és mivel, aki negyven éven át kitartó hűséggel halad az egyenes, mindenki által látott uton, egész bizonyossággal meg is marad azon, bizton hisszük, hogy Márk Endre jövő működése csak folytatása lesz azon érdemeknek, melyeket városa körül eddig is bokorszámmal szerzett.

Szívünköl óhajtuk, hogy valóra váljanak nemes, városunkat boldogító, gazdaságilag erőssé tevő tervei. Erőt is kitarást adjon neki a Mindenható és az a tiszteletteljes szeretet és megbecsülő bizalom, mely *Őt*, a közélet eddigi hű munkását Debreczen sz. kir. város polgármesteri székébe emelte, ne hagyja el sohasem.

K. Á.

Tisztújító közgyűlés.

1914 december 10. és 11-én.

Városunk törvényhatósági bizottsága f. hónap 10. és 11-ikén tartotta meg tisztújító közgyűlését. Domahidy Elemér főispán elnöklésével. A bizottsági tagok nagyszámban jelentek meg a választás megejtésére. Mint előre látható volt, polgármesterré egyhangu lelkesedéssel *Márk Endre* m. kir. udvari tanácsost, a debreczeni ügyvédi kamara elnökét, a tisztantali ref. egyházkerület és kollégium ügyészét választották meg, mint olyat, aki majdnem negyven évi közszereplésével rászolgált polgártársai egységes bizalmára. Márk Endrének a munka volt mindenkor az eszményképe és munkáját, akaraterejét sohasem fordította önös célok elérésére, hanem az általa képviselt, vagy pártok, eszmék diadalára. Elvei voltak, amelyekért mindenkor helyt állott. Bámulatos szorgalma, szervező és alkotó képessége mindig eredményt érték el. Maradandó és negyven éves munkásságát dicséret érdeme az, hogy közpályáján önös célok, magánérdekek nem vezettek. Altruista volt mindenkor, amit tett, amiért fáradt, azt a köz javáért tette, nem csodáljuk tehát, ha a nagyközönség teljes és egységes bizalma őt jelölte és választotta meg Debreczen sz. kir. város polgármesterének. Modern gondolkozásu, művelt lelkű, a munkát megbecsülő ember kerül személyében a polgármesteri székbe, akinek akarata, épen azért, mert az az igazság elvén nyugszik, érvényesülni fog minden vonalon. És ezen becsületre szándéku akaratnak bizonyára gazdag eredménye is lesz, mert *Márk Endrének* eddigi áldásos szereplésében a közjóra irányuló törekvését mindenkor siker koronázta.

Az új polgármester körvonalozta programját, melyet élénk tetszéssel fogadott a közgyűlés. Eszmék, megvalósítandó eszmék zöme ez a program, mely, hisszük, hogy megvalósul a munka szellemi műhelyében. Biztosítékunk erre az új polgármester gazdag tudása, dus tapasztalata, enerzsiája, munkaszeretete és a törvényhatóságban, mint vele együtt munkáló szervben vetett bizalma.

Isten áldása legyen működésén!

Domahidy Elemér főispán délután 3 órakor a következők beszéddel nyitotta meg a választó közgyűlést:

Tekintetes Törvényháza ösági Közgyűlés!

Nehéz és rendkívüli időben, a hadi állapot elszán küzdelmei közepette vagyunk kénytelenek esedékesége folytán tisztújító közgyűlésünket megtartani.

Hat viszontagságos esztendő letelte után jutunk el a mai napon ahhoz a mértőföldmutatóhoz, amely a város közügyeinek intézésével és vezetésével megbízott tisztviselők egy nagy részének mandátumát megszünteti.

Eddigi tapasztalataim szerint Debreczen város törvényhatóságának bizottsága mindenkor fel tudott emelkedni arra a magaslatra, hogy a megejtett választásoknál sem családi összekötöttség, sem politikai hovartartozandóság, sem más egyéb szubjektív tekintetek befolyása alatt nem állott, hanem a méltányos igazságnak megfelelően oldotta meg e nagy felelősséggel járó feladatát. Bizton hiszem és remélem, hogy ez most is így lesz, a közgyűlés bölcsesége megtalálja az egyéneket, akiket megnyilatkozó bizalmával megajándékozni jónak lát.

Felkérem azon tisztelt pályázó urakat is, akikre nézve netalán a választás kimenetele csalódásokat hozna, ne csüggedjenek, hanem teljesítsék a sors által részükre kijelölt helyen kötelességüket, mert hiszen senki a saját maga bírása nem lehet, mindnyájunknak alá kell vetnünk magunkat embertársaink bírálatának.

Ezek előrebocsátása után szívesen üdvözlöm a nagy számban megjelent bizottsági tag urakat, a választási közgyűlést ezennel megnyitom. Ezen közgyűlésünk jegyzőkönyvének vezetésére *Körner Adolf* nyugalmazott főjegyző urat, az ügyészi teendők ellátására pedig *Kölcsey Sándor* dr. tb. tisztí ügyész urat kérem fel.

Kovács József polgármester emelkedett ezután szólásra. Alkotmányos gyakorlatunknak megfelelően jelentem, hogy én és tisztársaim az 1914. év végéig nyert megbízatásunk leteltével tisztí állásunkat a közgyűlés rendelkezésére bocsátjuk s én, aki öre vagyok a törvényhatóság pécsettjének, ezt a pécsett leteszem a főispán ur ö méltóságának kezébe. E bejelentésemet nem tudom megtenni anélkül, hogy meg ne köszönjem annak idején megnyilvánult bizalmukat. Köszönetet mondunk a főispán ur öméltóságának és a törvényhatósági bizottság minden egyes tagjának hivataloskodásunk alatt nyújtott szíves támogatásáért, amelyet a város javára irányuló munkássággal igyekeztünk meghálálni. E munkánk eredményeire kitérni most nem volna helyénvaló,

IFJ. BARTHA ISTVÁN DEBRECEN, KOSSUTH-UTCA 35.

KÖVEZŐ-MESTER ÉS
UT-ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ

Elvállal kocsiútak, gyalogjárdák, udvarok, kapubejáratok kiburkolását terméskövel, kockakövel vagy téglával, vidéken is. Költségvetéssel szívesen szolgálók. — Telefon 785. szám.

mégis fölemlitek néhányat közülök, mint amelyek Debreczen modern városra fejlesztésének alapjául szolgáltak. Sikerült elérnünk, hogy amiért elődeink ugyszólván évszázadokon át buzgólkodtak: a tudományegyetem Debreczenben létesült. Fölemlíti a villamosművek kiépítését, amely a gyáripár kifejlesztésének lehetőségét biztosította, továbbá a vízvezetéki és a csatornaművek létesítését. Meglészönte a saját, valamint Körner Adolf főjegyző és Könyves-Tóth Mihály dr. kulturatanácsnok nevében, hogy a törvényhatóság a mult közgyűlésen nyugdíjazásukhoz hozzájárult. Beszédét ezekkel a szavakkal végezte: Óhajtom, hogy ez a város boldoguljon és virágozzék. (Éljenzés és taps.)

Ezután áttért a közgyűlés a napirendre: a *tisztújításra*.

Freund Jenő dr. ajánlatára a közgyűlés a jelölőbizottság tagjaul Degenfeld József grótot, Kenézy Gyula dr. udvari tanácsost és Kőrösi Kálmán drt választotta, az elnöklő főispán pedig Szentkirályi Tivadart, Rickl Antalt és Debreczeni Lajost nevezte ki.

Rövid szünet után, mely alatt a jelölést megajtották, *Domahidy Elemér* főispán jelentette, hogy a kandidáló-bizottság a polgármesteri állásra az egyetlen pályázót, *Márk* Endre udvari tanácsost jelölte s a közgyűlés lelkes tetszésnyilvánításai közben enuniciálta, hogy a *törvényhatósági bizottság egyhangu közfelkiáltással Márk Endrét választotta meg Debreczen város polgármesterévé.*

A főispán indítványára Degenfeld József gróf, Kernhoffer József, Balkányi Miklós dr., Bacsó Dezső dr. és Polgári József tagokból álló küldöttség hívta meg *Márk* Endrét, aki diszmagyarba öltözve lépett a terembe. Hosszas éljenzés és taps köszöntötte az új polgármestert, akit *Domahidy Elemér* főispán a következő tartalmas és szép beszéddel üdvözölt:

Méltóságos Polgármester Ur!

Tisztelettel hozom tudomására, hogy a törvényhatóság egyhangulag hozott lelkes határozatával Debreczen sz. kir. város polgármesteri állására Méltóságodat választotta meg. Felhasználom örömmel az alkalmat, hogy első legyek, aki a közgyűlési terem falai között szívem melegével üdvözöljem Méltóságodat, mint a törvényhatóság első tisztviselőjét. Régi tevékeny és szorgalmas közkatónája volt eddig is Méltóságod e város közügyeinek, amelyek intézésénél lelkiismeretes munkásságot fejtett ki.

Ugyszólván az egész város közönségének bizalma fordult ma Méltóságod felé azon biztos tudatban, hogy e nemes város fejlődése és felvirágoztatásának előbbre vitele igaz emberére talált. Nagy reményekkel és várakozásokkal tekintünk Méltóságod jövőbeni működésére s épen ezért nem könnyű feladat várakozik reá felelősségteljes, fontos állásában. —

Ismerjük azonban kiváló kvalitásait, mely megnyugtatt bennünket arra nézve, hogy a feladat nehézségeivel könnyen megbirkózní képes leend.

Nekem, mint e város kormányzó főispánjának, kötelességem képezi, hogy Méltóságod működése felett felügyeletet és ellenőrzést gyakoroljak, ezen kötelességem teljesítésénél biztosíthatom jóakaratu támogatásomról, egyszersmind felkértem, hogy ajánldékozzon meg Méltóságod is bizalmával, mert a bizalomteljes, őszinte és nyílt együttműködés van hivatva biztosítani azon szent célt, hogy városunk javára mindketten mentől eredményesebben közreműködhessünk. A mindenható Isten áldását kívánom Méltóságod működésére, hogy azt szerencsével, sikerrel és fényes eredménnyel kísérelje.

Amidőn a polgármesteri állás jelvényeit, a hivatalos pecsétet ezennel átadom, egyben felkértem, hogy a hivatalos esküt letenni sziveskedjék.

Márk Endre polgármester ezután letette az esküt, majd megtartotta a székfoglalóját:

Tisztelt Közgyűlés!

Hálát adok mindenekelőtt az isteni bölcs gondviselésnek, hogy e nehéz időkben, midőn a jogtalanul megátadott édes haza szabadságának és területi épségének megmentésében egyesítette a nemzet minden fiának nemcsak szívét, de tetterét is, megengedve nagy kegyelméből érdemem azt, egyakarattal engem hívott e város vezetésére, a polgármesteri székre.

Önök, mélyen tisztelt tagtársaim, jól tudják azt, hogy bár nem vagyok e nemes város szülötte, nekem mindig gyönyörűség volt majdnem egy évtizeden át polgártársaimtól nyert különböző társadalmi pozíciókban e városnak különösen kulturális és emberbaráti intézményeiért minden örömmel tevékeny munkát végezni. E munkám közben sohasem volt hátsó gondolatom és amint Önök eddig betöltött állásaimnak kellő mérlegelése alapján jól tudhatják, nem is lehetett kívánságom e réam ruházott nagy bizalmi állásnak betöltése.

Sokáig haboztam a nekem felkínált újabb szolgálati mező elfogadása felett, sok minden más mellékkörülményekén kívül főleg azért, mert az én koromban elhagyni annak az egyháznak és kollégiumnak szolgálatát, amely engem, egykori növendékét, amnyi meleg szeretettel vett körül és most új munka terheit venni fel, nem kevés erkölcsi bátorságot kívánt. Önök azonban elhitették velem lassanként azt, hogy épen e nehéz időkben én vagyok arra hivatott, hogy a létező bajokat Önökkel együtt, mint első munkás, helyes munkabeosztás és munkavezetés mellett eloszlassam.

Ezek után közelebb térek feladatomban rövid megvilágításához.

Néhány héttel ezelőtt engem polgártársaimnak igen tekintélyes része a polgármesteri állásra kijelölőlvén, ugyanakkor meghallgatva vázlatosan azon

törékvéseket és célokat, amelyeket megválasztásom esetére megvalósítani töreksem. Rámutattam a kultúra terén a magasabb fokú képzésítés, tehát az egyetemi oktatás tovább fejlesztése céljából a gazdasági egyetemi fakultásnak ide beillesztésére. A polgári iskola ügyének, továbbá ipari és kereskedelmi szakiskoláknak fejlesztésére. Az elemi iskoláknak községi alapon leendő legrögsőbb rendezésére. Megjelöltem egyes katonai, vasúti, közlekedési, posta-távírói főbb hivataloknak milyen módon leendő biztosítását és idekötését. Rámutattam egyes középépítkezésekre és ezzel kapcsolatban városrendezési kérdésekre; a városi szennyvízgyűtőnek szükségserű továbbfejlesztésére. Akkori előterjesztésem teljes rokonszenvvel találkozott. Azoknak tehát ismétlésébe most nem bocsátkozom.

De mert városunknak egyik fontos tényezője hogy e kérdésre egy kissé mégis kiterjék.

Őnök mindnyájan jól tudják, sőt értelmi színvonaluk magas volta előttem igazolja is, hogy a város kulturájának jelentékeny kulcsa és tényezője a kereskedelmi élet fejlesztése. Életerős, a fejlődő korrallal haladni tudó, becsülettel üzleti elveket valló kereskedelem emeli az idegenforgalmat, magához vonja és leköti a vidéket. A város kereskedelmi életébe bevont és ahhoz így hozzá is szoktatott egyének közt kifejlődik a kölcsönösség nyomán igen sok fontos kérdés. A város virágzó kereskedelmi göcponttá fejlődik. E városban a kereskedők érdeképviselete több mint kétszáz éve létesült. Elmúlt egy félszázada annak, hogy szakiskolát létesített. E testület minden tagjának már csak a történelmi fejlődés nyomán is mint jelentékeny és kiváló fejlődésre hivatott kultúrtevézőknek velünk tömörülnie kell. Az országos nagy politikai kérdések mellett igyekezzünk több erőt és időt szakítani jó helyi kereskedelmi és azzal harmóniában álló városi ipari politikának megteremtésére.

Teremtünk új helyzetet. A régi kereskedelmi tradíciókat, amelyek a legtávolabbi vidékeket is idekötötték, vegyük elő, lássuk be, hogy a múlt század második felében történt mulasztásunk nemcsak Erdély nagy kereskedelmi forgalmát vette el tőlünk helytelen vasúti politikánk miatt, de további mulasztásokkal a nagy magyar alföld vasúti hálózatának irányítását is vidéki szomszédainknak engedték át. Egyesek háztartásának megkönyvitése céljából is törekedjünk az ide közlekedő vonatoknak javításával a hozzánk gravitáló vidék behozatali és kiviteli kereskedelmét halaszthatatlanul magunkhoz kötni szociális érdekeink védelme céljából is.

Nagy gondot fordítsunk arra, hogy becsülettel, szolid üzleti elveket valló kereskedőink jóakaratu erkölcsi támogatásban részesüljenek, a kereskedelem metélyét képező tisztességtelen versenyt törekedjünk erőnknek teljes felhasználásával innen kiszorítani.

Engedjék meg még Önök, hogy e nehéz napokban néhány szót szóljak a *vallásfelekezetelekről*. Kijelentem és fogadom, hogy a város egyetemes érde-

keinek szigorú megóvása mellett igyekezni fogok a különböző vallásfelekezetek jogos igényeinek a viszonzosság és egyenlőség alapján, tehát az igazság alapján leendő kielégítésére. Szeretettel kérem önöket, kerüljenek mindenkor kívánásaikban, valamint közgyűlési vitáikban és határozataikban mindent, ami a felekezeti békét zavarhatná.

Tisztelt Közgyűlés! Nem ragyogó beszédekre, hanem a munkát szerető és megbecsülő emberekre van nekünk szükségünk. Tehát beszédes munkára. Önök jól tudhatják, hogy már elég hosszúra terjedt élettemnek legnagyobb részét munkában töltöttem el, dolgozni akarok magam is, de megkívánom ugyanakkor azoktól is, akiket az Önök bízalma munkatársul mellém állít, hogy minden idejüket a városnak szenteljék és velem együtt csak a város javát munkálják. Nem mondom én azt, hogy a városnak fizetett szolgáló lesziünk. De éreznünk kell, hogy e város érdekeinek szolgálatára azért hívtunk, mert ez a köznek az érdeke.

Végül a főispán felé fordulva, köszönetet mondott a főispán üdvözléteért és kijelentette, hogy a törvényhatóság kormányzójának bizalmát a város érdekeiért kitéjtendő munkássággal óhajta kiérdemelni.

Ezután *Baltazár* Dezső dr. püspök a törvényhatóság közgyűlés nevében üdvözölte az új polgármestert.

Méltóságos Polgármester Ur!

Debreczen város törvényhatósági bizottságának egyhangú bizalmában olyan lelki okmányt vett magához, amelynek betűi ennek a nemes városnak megszentelt hagyományaitól tündökölnék. Tündökölnék, mert hiszen ezek a hagyományok a lelkiismereti szabadság és magyar nemzeti művelődés világtosságának jegyében állanak. A világtóság fejlesztését itt ki a gazdasági erőt s e két erő kölcsönhatása tette naggya Debreczent s megérdemelté azt a hírnevét, aminek emelése és régi fényében világtoltatása most elsősorban a méltóságod feladata lett.

Gyönyörű, de sulyos feladat. Sulyos különösen, amikor a háború zivatara összehontotta a legrendezettebb viszonyok szálait is. A feladat teljesítésére nem elegezett, hanem egy egész férfi élet szakadatlan munkájával, nemes küzdelmeivel, önzetlen áldozatosságával megszolgált bizalom teljességében bocsátjuk Méltóságodat. Bizalmunkat lelkesedéssé emeli hatalmas székfoglalója, amelyből a jövő „nagy Debreczen” képét látjuk élénk tükröződni becsülettel munkára alapozott szilárdságával; mezőgazdasági, ipari, kereskedelmi, közművelődési és vallás-erkölcsi életének összhangba hozott és kielégített igényeivel.

A Méltóságod tiszta kezére nagy reménységgel tekintünk, erős kezétől sokat várunk. Felvilágosult lelke magaslátán már előre az ellentétek kiegyenlítését látjuk; jóságos szíve melegében pedig a bé-

kés, megértő társadalmi együttműködést s az emberbaráti intézmények felvirágzását. Mi, a törvényhatósági bizottság tagjai, oda ajánljuk Méltóságodnak ragaszkodásunk melegét, segítő erőnk legjavát. Vegye ezeket hozzá a maga erejéhez és hasznosítsa együtt Isten segédelmével városunk és hazánk javára.

Következett a *főjegyzői* állás betöltése. Domahidy Elemér főispán két szavazatszedő küldöttséget alakított; az egyiknek elnöke Kardos László, tagjai Kertész Imre, Geiger Simon, jegyzői Vass Károly dr., Kiss Sándor dr., a másiknak elnöke Nagy Lajos dr., tagjai Szesztina Jenő, majd Ujfalussy József dr. és Ungár Jenő, jegyzői Tatay Zoltán dr. és Vásáry András dr. voltak. Közölte ezután a főispán, hogy a kandidáló bizottság első helyen Vargha Elemér dr. tanácsnokot, második helyen Csóka Samu tanácsnokot jelölte s mivel husznál több bizottsági tag szavazást kívánt, azt elrendelte.

Beadtak összesen 176 szavazatot, ebből

<i>Csóka Sámuel</i>	83
<i>Vargha Elemér dr.</i>	79

szavazatot kapott, három szavazólap üres volt s így a közgyűlés 4 szavazattöbbséggel Csóka Samut választotta meg polgármesterhelyettes-főjegyzővé.

Árvaszéki elnökké egyhangulag Roncsik Lajos eddigi árvaszéki elnököt választották.

Tiszti főügyészé egyhangulag Magoss György dr. eddigi tiszti főügyészt választották.

Az első tanácsnoki állásra Vargha Elemér dr. eddigi tanácsnok választatott meg 116 szavazattal Boldisár Kálmán dr. 45 és Rejtő Jenő dr. 1 szavazata ellen.

A második (*kultur*) tanácsnoki állásra Csűrös Ferenc dr. református főgimnáziumi tanár választatott meg 86 szavazattal Szikszói-Szabó László dr. 74 szavazata ellen.

A harmadik (*gazdasági*) tanácsnoki állásra Medgyaszay Miklós eddigi tanácsnok választatott meg 83 szavazattal Grunner Lipót 76 szavazata ellen.

A negyedik tanácsnoki állásra Szabó Kálmán eddigi tanácsnok választatott meg 90 szavazattal Vásáry István dr. 66 szavazata ellen.

Ötödik tanácsnok lett Vásáry István dr. városi aljegyző, egyhangulag.

Hatodik tanácsnok lett Tóth Emil dr. eddigi tanácsnok, egyhangulag.

Alügyész lett Dóczy Emil dr. eddigi alügyész, tb. főügyész 92 szavazattal; ellenjelöltje Barna László dr. volt.

I. árvaszéki ülnök lett: Vargha Károly; II. árvaszéki ülnök lett: Kovács Kálmán, mindketten közfelkiáltással megválasztva.

I. aljegyző: Szabó Elek; II. aljegyző: Zöld József; III. aljegyző: Hegedűs István dr.; IV. aljegyző: Tatay Zoltán dr.

Házipénztáros: Csapó László; gyámpénztáros: Koszorus Kálmán; adópénztáros: Szabó István.

Mint hogy az idő ekkor már későre járt, a közgyűlést felbeszakították s az elnöklő főispán pénteken délután 3 óra tájékoztatta ki a tisztújítás folytatását.

*

A törvényhatósági bizottság pénteken délután folytatta a választó közgyűlést Domahidy Elemér főispán elnöklésével, mely alkalommal a közgyűlési állásra Kiss Kálmánt választották meg 65 szavazattal Nagy Gyula 46 szavazatával szemben.

Mátai biztos lett egyhangulag F. Nagy Sándor, gyámpénztári ellenőr Nagy Sándor számvevő 56 szavazattal Thieszen Artur 54 szavazatával szemben. Gazdasági felügyelővé a közgyűlés egyhangulag Vadasz Emilt választotta meg.

Rendőr-fogalmazó lett Roncsik Jenő dr. 66 szavazattal Balla Bertalan dr. 52 szavazatával szemben.

I. oszt. közigazgatási fogalmazónak a közgyűlés egyhangulag dr. Vass Károlyt, II. oszt. közigazgatási fogalmazóvá szintén egyhangulag dr. Miszti Károlyt választotta meg.

Írnokok lettek: Dull József és Somosi Sándor. Ezzel az összes állásokat betöltötték a közgyűlés.

Majd Domahidy Elemér főispán szép beszédet intézett az új tiszti-karhoz, felhívva őket, hogy a város érdekében dolgozzanak és vegyék például az új polgármestert, akinek vezetése és irányítása mellett szolgálják a város javát.

Miután a megválasztott tisztviselők letették az esküt, Márk Endre udvari tanácsos, polgármester felkérte a tisztviselőket a becsület és szorgalmas munkára. Majd a főispánhoz fordulva, hálás köszönetet mond azért a pártatlan igazságszeretetért, mellyel Ő Méltósága a közgyűlést vezette. Lelkéből beszél, midőn azt kívánja, hogy a főispán nemes munkáját hazánk és városunk javára sokáig végezhesse teljes szellemi és testi erőben.

A közgyűlés éljenzéssel fogadta Márk Endre udvari tanácsos, polgármester egyenes, szép beszédét, mely szívből fakadva, megtalálta az utat a szívek felé.

A főispán végül köszönetet mondott a szavazatszedő bizottság tagjainak lelkiismeretes munkájáért és a közgyűlést perrekesztette. A hitelesítési közgyűlés idejét december 14-ik napjának délután 3 órájára tűzve ki.

*

Midőn a közgyűlés lefolyásáról beszámoltunk, örömmel üdvözöljük városunk illusztris polgármesterét és megválasztott tisztikarát. Tesszük ezt annál nagyobb örömmel, mert meg vagyunk győződve, egyrészt arról, hogy *Márk Endre* udvari tanácsosban a város és a tisztikar egy oly férfiu nyert, aki a tisztviselők munkásságát, lelkiismeretes tevékenységét méltányolni fogja és egyéniségének értékével, súlyával, szellemi erőivel biztosítja városunk haladását és fejlődését. Örömmel üdvözöljük a régen szolgáló, újra beválasztott és újonnan elválasztott tisztviselőket, akik bizonyára tehetségük legjavával, szorgalmukkal és becsületes igyekezettel fogják végezni kötelességeiket. Ez alkalommal kérjük az új tanácsot, hogy vegye szeretetbe és figyelmébe a tisztikart, amely alatt azt is értjük, hogy az egymás megbecsülése révén, ha állásban különbözünk is, szeretetteljes benső viszony fejlődik ki a tanács és tisztikar között. Csakis az együttes működés, egymás erőinek megbecsülése, a tehetség, rátermettség és munkaszeretet megbecsülése biztosíthatja a közös munka áldásos eredményét.

Polgármesteri jelentés 1913. évről.

(Folytatás.)

A város tisztikarának társadalmi és irodalmi munkássága 1913. évben.

Debreczen sz. kir. város tisztikara az 1913. évben is élénk részt vett városunk társadalmi életének minden mozgalmában. Kulturális és emberbaráti intézményeink vezetésében és pártolásában nagy tevékenységet fejtettek ki, míg többben közülük különböző irányú munkásságukkal az irodalom terén is működtek, végül többen a tekintetes törvényhatósági bizottsági közgyűlés engedélye alapján az egyes pénzintézeteknél, ipari és gyári vállalatoknál és vasutaknál igazgatósági és felügyelőbizottsági tagságot töltöttek be. Irodalmi téren működtek: *Boldisár Kálmán* tb. tanácsnok, mezőrendőrkapitány, aki a Csokonai-körben fáradhatatlanul dolgozik, *dr. K. Tóth Mihály* tanácsnok, ki a helyi lapokban irt magvas cikkeket és „A Város” című hivatalos lap főszerkesztője, *Hamar László* gyámpénztári ellenőr irt szépirodalmi cikkeket, *Herpay Gábor* képesített levéltáros különböző tudományos és történeti közleményeket, *Koncz Ákos* tb. tanácsnok főlevéltáros az általa szerkesztett „A Város” című lapban sok cikket és kiadta „Debreczen sz. kir. város büntetőjogának fejlődését 1548—1750-ig a város tekintetes tanácsának támogatásával, *Zoltai Lajos* muzeumbor nagybecsű történeti és regészeti cikkeket irt nagy tudással és alaposítással, *dr. Hegedűs István* tb. tanácsnok, aljegyző egy

egész sorozatot irt mezőgazdasági kérdésekről, melyek „A Város”-ban jelentek meg, *dr. Tüdös Kálmán* tisztí főorvos és *dr. K. Szalay Béla* tb. főorvos egészségügyi kérdésekben jeles cikkeket irtak, *dr. Tatay Zoltán* aljegyző értékes városrendezési és fejlesztési cikkekkal keltett megérdemelt figyelmet, *Zsigmond Sándor* tisztviselő az egyetem kérdésében irt alapos cikkeket, *Rácz Lajos* tisztviselő, gazdasági egyesületi titkár, a Gazdasági Lapokat szerkeszti nagy szakértelemmel. Nagy Gyula tisztviselő adóügyben irt tájékoztató cikkeket, *Szell István* irodalmi munkásságot fejt ki a helyi lapokban.

Debreczen sz. kir. város elhalt tisztviselői 1913.

Városunk tisztikarát sem kimélte a halál, elszólitván egyeseket a munka teréről. Emlékeztünk legyen állandó közöttünk. Az elhunytak végítzességén a tisztikar testületileg vett részt.

Elhunytak ez évben :

Boross Lajos tb. rendőrfogalmazó.

Simonffy János városi faraktáros.

Kovássy Gyula h. leltárbiztos.

Boross Rácz Lajos született 1844 április

18-ikán Hódmező-Vásárhelyen, gimnáziumot végzett és kereskedelmi akadémiái szakvizsgát tett, később szinigazgató, majd operaténékes és a debreczeni színház tagja és rendezője volt. 1890-ben járt a városhoz mint mezőrendőrkapitánysági iktató, később megkapta a tb. fogalmazói címet.

Simonffy János városi faraktárnok, hosszú időn keresztül lelkiismeretes buzgalommal végző a rabizolt teendőket. Elhunyt március 8-ikán. Jótékony, áldott lelkű ember hunyt el benne.

Kovássy Gyula született 1854 aug. 12-ikén. Iskolái végeztével a gazdasági pályára lépett, az 1896. évi tisztviselő választásnál helyettes leltárbiztosnak választotta meg a város törvényhatósági bizottsági közgyűlése.

A városi számadások állása 1913.

Az 1913. év folyamán a törvényben és szabályrendeletben előírt módon a pénztárvizsgáló bizottság a pénztárakat több ízben megvizsgálta és a vizsgálatot a záradékkal ellátta. A vizsgálati jegyzőkönyvek tanúsága szerint a pénztárakat a bizottság mindig rendben találta. A hitelek és előlegek a megszabott időre elszámoltattak és e tekintetben a legnagyobb lelkiismeretességet és pontosságot tapasztaltam.

Az alábbi rovatokban bemutatom a házi-és alapítványi pénztárak 1913. évi bevételeinek és kiadásainak zárószámadását, továbbá a városi vállalatok mérlegét és eredmény számláját, valamint mindazt, ami a város gazdasági és pénzügyi háztartásában történt.

A zárószámadás bevételi és kiadási tételei meg vannak okolva a főszámvevő ur jelentésében.

Az év folyamán igyekeztünk minden alkalmat felhasználni a jövedelmek fokozására, vezérelvünk volt a takarékoság, természetesen csak ott, ahol ez nem esett a létesítendő ügy rovására. Különösen fokoztuk a bérjövödelmeket, mert egyensúlyban akartuk tartani a bevételt az évről-évre emelkedő kiadásokkal. Ennek dacára nem zárközhattunk el a kölcsönök felvételétől és a városi Tanács megtette az előkészületeket a tervbe vett nagykölcsön felvételére, ez azonban az 1913. évben beállott nyomasztó pénzügyi viszonyok miatt nem volt lebonyolítható és így a város kénytelen volt rövidebb lejáratu függőkölcsönöket felvenni a tekintetes törvényhatósági közgyűlés hozzájárulásával és a nagyméltóságú Belügyminiszter ur jóváhagyásával.

Debreczen szabad királyi város bevételeinek összesítése 1913. évben.

Cimek	korona fill.
I. Sámsoni birtok	17,799 63
II. Nyírmártonfalvai birtok	11,833 69
III. Szóvati birtok	131,675 37
IV. Debreczeni birtok	578,758 95
V. Hortobágyi puszta	286,444 73
VI. Ménes	45,323 04
VII. Erdőség	563,389 48
VIII. Városi épületek	498,099 33
IX. Városi fürdő	25,866 12
X. Közvágóhid	128,051 35
XI. Cserép- és téglagyártás	28,623 62
XII. Könyvnyomda	15,000 —
XIII. Fuvarozás	507 05
XIV. Javadalmak	133,642 93
XV. Vásárvám és piac	120,726 36
XVI. Tartozások és kamatai	467,750 95
XVII. Közigazgatás	111,937 64
XVIII. Egyházak, iskolák és közművelődési intézetek	14,894 05
XIX. Városi rendőrség	24,129 70
XX. Városi színház	5,277 20
XXI. Városi közművek	144,358 27
XXII. Árvaszék	— —
XXIII. Katonai- és illetőségi ügyoszt.	848 —
XXIV. Községi megadóztatás	904,481 99
Összesen: 4.271,064 66	

Debreczen szabad királyi város kiadásainak összesítése 1913. évben.

Cimek	korona fill.
I. Sámsoni birtok	3,414 81
II. Nyírmártonfalvai birtok	— —
III. Szóvati birtok	30,497 55
IV. Debreczeni birtok	73,894 30
V. Hortobágyi puszta	180,907 88
VI. Ménes	48,615 90
VII. Erdőség	261,244 08
VIII. Városi épületek	172,358 85
IX. Városi fürdő	21,781 33
X. Közvágóhid	80,816 06
XI. Cserép- és téglagyártás	— —
XII. Könyvnyomda	41,528 73
XIII. Fuvarozás	18,963 68
XIV. Javadalmak	7,964 97
XV. Vásárvám és piac	33,384 19
XVI. Tartozások és kamatai	1.527,105 01
XVII. Közigazgatás	613,453 99
XVIII. Egyházak, iskolák és közművelődési intézetek	455,044 —
XIX. Városi rendőrség	447,903 70
XX. Városi színház	21,250 47
XXI. Városi közművek	332,280 58
XXII. Árvaszék	88,314 39
XXIII. Katonai- és illetőségi ügyoszt.	56,519 80
XXIV. Községi megadóztatás	803 07
Összesen: 4.518,047 34	

Debreczen sz. kir. város 1913. évi zárószámadata.

Jelentem, hogy a főszámvevő ur által összeállított 1913. évről szóló zárószámadást városunk törvényhatósági bizottsága 1914. évben tartott közgyűlésében tárgyalta és jóváhagyta:

	korona fill.
A házipénztár rendes bevétele volt:	3.967,481 70
„ „ rendkívüli „ „	10.197,874 30
„ „ átmeneti „ „	173,561 57
Összesen: 13.338,217 57	
	korona fill.
A házipénztár rendes kiadása volt:	4.524,881 69
„ „ rendkívüli „ „	9.296,489 16
„ „ átmeneti „ „	511,798 53
„ „ pénztármaradvány	5,748 16
Összesen: 14,338,917 57	

Ha az 1913. évi költségvetésben előirányzott összegeket a tényleg befolyt és kiadott összegekkel összehasonlítjuk, a végeredmény, vagyis a pénztári maradvány egy és ugyanaz lesz és pedig:

I. Rendes bevétel előirányozva: 4.451,300 korona 69 fillér, tényleg befolyt: 3.967,481 korona 70 fillér, vagyis kevesebb: 483,818 korona 99 fillér; rendkívüli volt 477,000 korona, befolyt: 10.197,874 korona 30 fillér, vagyis több: 9.720,874 korona 30 fillér; átmeneti befolyt: 173,561 korona 57 fillér.

Tehát elő volt irányozva: 4.928,300 K 69 fill.
Tényleg befolyt 14.338,917 " 57 "
Vagyis több 9,894,435 " 87 "

Ezen összegből a rendes bevételnél mutakozó kevesbbségi összeget levonva: 483,818 korona 99 fillér marad. Bevételi többlet: 9.410,616 korona 88 fillér.

Rendes kiadás előirányozva 4.466,575 K 08 fill.
Kiadott tényleg 4.524,881 " 69 "
Vagyis több 58,306 " 61 "
Rendkívüli kiadás előirány. 641,725 " 20 "
Tényleg kiadva 9.296,489 " 16 "
Vagyis több 8.834,763 " 55 "
Átmeneti kiadás kiadva 511,798 " 53 "
Vagyis több 511,798 " 53 "

Tehát elő volt irányozva: 4.928,300 korona 28 fillér, tényleg kiadva: 14.333,169 korona 38 fillér, vagyis több: 9.504,868 korona 69 fillér. *Összesítés:* Bevételi többlet: 9.410,616 korona 88 fillér, kiadási: 9.404,868 korona 69 fillér. *Különbőzet,* mint készpénz maradvány: 5748 korona 19 fillér.

Letétszerű alapok tiszta vagyona 1913 végén.

Az alap neve.	korona. fill.
Ármos Bálint hajléktalanok menedék-alap	9,153 04
Ármos Bálint mentőegyesület-alap	19,238 20
Boldizsár-alap	220 14
Csanak ösztöndíj-alap	1,159 55
Csokonai-szobor-alap	5,265 44
Döczy Gedeon nevére tett iparisk. ösztöndíj-alap	278 15
Dohányosi-alap	1,544 16
Emlékkerti alap	14,922 72
Fiumei emlék-alap	2,756 83
Fumagalli Károly-alap	3,973 24
Gyermek kórház-alap	1,274 71
Kelemen-alap	5,815 59
Kövessy gyermek felruházási alap	263,101 84
Kövessy szegényházi alap	31,647 22
Kövessy dologházi alap	17,528 79
Kövessy szinmű-pénztár	2,135 79

Az alap neve.	korona. fill.
Mayer Lipót hagyatéka	3,446 02
Meszéna-alap	103,464 72
Muzeum államsegély-alap	4,139 86
Városi muzeum-alap	5,050 92
Nagy Janosné szegényházi alap	5,254 48
Nagy Jánosné népkonyha-alap	2,600 58
Napolyi gályarab emlék-alap	1,039 76
Nagy András-fele siketnéma-alap	5,759 01
Nagy András-fele vakintézeti alap	7,439 08
Nyugdij-alap	581,322 21
Ónodi Szabó Péter-alap	2,837 98
Papay-alap	202 23
Reviczky-alap	341,761 94
Sáska Károly-alap	5,889 92
Városi színháznyugdij-alap	2,023 82
Szilágyi P. Imre-alap	1,419 58
Telgy K. László irodalmi alap	2,631 76
Tiszaármentesítő-alap	43,710 70
Vecsey Viktor-alap	5,802 36
Steinfeld óra-alap	2,282 90
Szakácsi András dologházi alap	10,438 34
Özv. Szilágyi Károlyné-alap	8,805 08
Pincér ipartársulati iparos tanonc iskola	492 07

Összesen: 1.427,840 83

A házipénztári alapok tiszta vagyona 1913.

Az alap neve	korona fill.
Alamizsna váltáság-alap	129,442 53
Dűltői alap	40,352 12
Csatorna-alap	26,098 67
Elhagyott gyermekek segély-alapja	10,759 66
Felsőbb leányiskolai alap	201,896 —
Földi pénztár	114,969 44
Gazdasági forgótőke	50,000 —
Ingalanszerzési alap	434,406 19
Iparközéptanodai alap	23,088 42
Ipariskolai építési alap	26,374 38
Iparos tanonciskolai alap	58,788 44
Kórházi betegápolási alap	91,386 82
Közégsi adóptóló-alap	1.807,865 80
Kövezetvám-alap	50,999 43
Szegény-alap	70,248 45
Szépítési és kisajátítási alap	154,784 45
Színházi alap	1,705 95
Téglagyári betegápolási alap	1,517 47
Tűzi váltáság-alap	100,415 51
Világítási alap	122,808 22

Összesen: 3.517,798 95

Debreczen sz. kir. város fakészlete 1913. év végével.

Raktárak	Hasított tölgyfa	Hasított nyárfa	1. o. bőfa		II. o. bőfa		Görcsötölgy	Hosszn	Hasított	Bor	Táplfa	Szegetes	Kerő sima	Kerő durva	Épületfa 3 m.	Épült fa 4 m.	Hossznia	5 m. tölgy	6 m. tölgy	5 m. akác	Körtefa	2 méter 2 1/2 m.	Kartár	kardó		
			öl	öl	öl	öl																			drb.	drb.
Epreskerti faraktár maradvány 1912 végén	947 1/2	28	14	117	7							53 12	300	102 45	202	19			574	10						
Halápi farakt. mar. 1912. v.	7567 2/4	304 2/4	427 2/4	1915 2/4							6706															
Monostori	4593	8 3/4	328	647	7																					
Nagysáre	23 3/4			21																						
Sávóskut	873 3/4		71																							
Ohati																										
Együtt:	14073 3/4	341	878	2701 2/4	14	157 49/4	172 1/2	6796	53 12	300	167 92	221	21 19	574	161 49 39	16 3/4										

Debreczen sz. kir. város szénávetelésének kimutatása 1913. évről.

Bevétel	A széna sulya mázsa klg.
1912. évről maradvány	8,390 —
Tanácsvezgész szerint vétel	13,065 —
Összesen	21,455 —
Kiadás	
Az összes jószágállomány elfogyaszt.	7,990 —
Maradvány	13,465 —

A város részére beszerzett zab kimutatása 1913. évről.

Bevétel	A zab sulya m.-máza klg. dkg.
Maradvány 1912. év végén	174 24 50
Ehez az 1913.-ban vásárolt mennyiség bevetelbe iratik	123 91 —
Összesen	1,398 15 50
Kiadás	
A számos lovak részére	206 73 —
Ménés lovaknak	1,137 33 —
Rendkívüli esetekben	50 10 —
Összesen	1,394 10 —
Egybevetés	
Összes bevétel és kiadás után maradvány	3 99 50

Debreczen sz. kir. város törzs gulyájának kimutatása 1913.

kora	A szarvas jószágoknak			
	ivara	tehén	bika	tinó
	és üsző	össz.	össz.	sítés
1901-től 1911-ig összeg		58 28 33	119	
számba				
3-ad fő 1912. évi ellés		27 10 4	41	
Tavalyiak		19 13 —	32	
Összesen			192	

Debreczen sz. kir. város törzsménesének forgalmi kimutatása 1913.

kora	A lovaknak			
	ivara	kancza	mén	herélt
	össz.	össz.	össz.	sítés
1893-tól 1909-ig összeg		58 42 54	154	
számba				
4-ed fő 1910. évi ellés		16 19 —	35	
3-ad fő 1911. évi ellés		17 22 —	39	
tavalyiak 1912. évi ellés		19 11 —	31	
Összes létszám			259	

A közelgő karácsony.

Más években a szeretet ünnepén béke szállt az emberek lelkére és a családok boldogságos körében ünnepelték a Megváltó születésének emlékezetét. Összegyűlt ezen szent napokban a család és imádságos ajkak küldték az ég felé üdvözlétüket: Glória in excelsis Deo!

Az áldott béke azonban most elszállott a földről. Vértivatarok között küzdenek hőseink a nemzeti becsületért, a megtámadott hazáért. Legendás idők ujhodtak fel és milliók állanak fegyverben, harcoló félistenektől népesült meg a csatatér. Nemzetünk fiai a haretéren fáradnak, szenvednek. Itthon a nemzet egyeteme imádkozik győzelmükért... szerencsés hazajövetelükért... Nem egy családban gyászba öltözött lelkek siratják támaszuk elvesztését, hadbavonult keresőjük hősi halálát korán elmaradt özvegyek, apátlan árvák hullatják könnyeiket, anyák szíve vérzik és a fájdalom sulya alatt megroskadnak az erős apavállak. Itt-ott a kinzó bizonytalanság cseppenkint veszi el az élet-erőt azoktól, akik nem tudják él-e még a harcba ment, vagy jeltelen sirban álmodik a győzelemről. Menyasszonyi szívek élnek tépelődés között, vajjon visszajön-e az, kivel boldogságos életet reméltek élni? A szeretet, a köny és az imádság, a lelki élet eme hármasság nagyhatalma odatekint a harcmezőre, ahol ma vérszórásák nyílnak és a dicsőség piros és a halál fekete virága terem...

Remény és kétség váltakoznak a szívekben ezer ágyudőrejtől hangos és

reszkető világban... Nem tudjuk, mikor tér vissza az áldott béke, melynek már eddig is nagy ára van... Bizunk azonban az Istenben, aki igazságos, harcunkban eddig is velünk volt... Bizunk hős fiaink rettenthetetlen bátorságában, hazaszeretetében, tiszta fegyverei győzelmében. Ott, hol az erő, honszerlem és igazság ölelkeznek, ott csak dicsőség teremhet. Ez a tudat adjon erőt azoknak, kiknek szereteteik a harcmezőn fáradnak, ez a gondolat enyhítse mindazok lelkét, akik szívük felét küldték győzni, vagy halni a haretérre a hazáért és nemzeti becsületért...

Az ünnepi órákban azért ne fogjon el szeretetünk... Nyiljék meg szívünk és erszényünk azok javára, akik a távolban értünk harcolnak és azokért, akik álmatlan éjjeleken siratják kenyérkeresőjük távollétét. Segítsünk a hadbavonultakon, azok itthon maradt családján, a sebesülteken és mindazokon, akik eme nehéz napokban kétszeresen rá vannak utalva a résztvevő és cselekvő szeretet áldástosztó műveire...

A szeretet ünnepén adjuk oda szívünk, lelkünk minden virágát azoknak, kik ebben a virágtalan időszakban, a nélkülözések gyötrelmei között, ajkukon és szívükben hazaszeretettel és önfeláldozással küzdenek a hazáért, a nemzeti becsületért...

Győzelmünkért imádkozunk a bethlehemi jászolbölcsőnél, kérvén az isteni gyermeket, hogy vezesse fiainkat diadalról-diadalra, dicsőségről-dicsőségre...

Gloria in excelsis Deo!

Felhívás és kérelem!

Össze óhajtom gyűjteni a mi és szövetségeseink igazságos háborújára vonatkozó adatokat, hogy azok a városi levéltárban megőrizve időtlen időkig hirdessék a haza és a nemzeti becsület megvédésében folytatott küzdelmeinket. Ezen munkám teljeségére magam kevés vagyok, azért hazafias tisztelettel felkérem városunk nagyrabecsült közönségét, hogy ezen, majdan történelmi beccsel bíró adatok gyűjtésében méltóztatassanak támogatni.

Nemzeti dicsőségünk, hazaszeretetünk, harcoló fiaink vitézségének, polgáraink és a magyar haza minden hű fiának emlékezete és dicsérete lesz ez a gyűjtemény.

Éppen azért felkérem városunk tisztelt közönségét méltóztatassék eme történelmi idők adatait megőrzés végett levéltárunk részére címre megküldeni. Köszönettel fogadok a mozgósítás óta érkezett lapokat, folyóiratokat, a háborúra és harcviselésre vonatkozó hírdetéseket, szóbeli adatokat, az elesett hősök dicső halálát jelentő gyászjelentéseket és egyáltalában minden adatot, mely most folyó dicsőséges küzdelmeinkre vonatkozik. A beérkezett adatokat időrendben csoportosítom és így a közönség buzgó támogatása mellett egy egész történelmi emléket gyűjtök össze eme nagy napokról, melyekben nemzetünk minden fia kiveszi részét a küzdelemből és áldozatból.

Kiváló tisztelettel

Debreczen, 1914 november 21-én.

Koncz Ákos,
főlevéltáros, tb. tanácsnok.

Hírek.

— **Hitelesítő közgyűlés.** Debreczen sz. kir. város december hó 10-én tartott tisztújító közgyűlése határozatainak hitelesítése f. hó 14-ikén ment végbe Domahidy Elemér főispán elnöklésével.

— **A muzeumi bizottság ülése.** A városi muzeumi bizottság f. hónap 15-ikén ülést tartott, melyen az igazgatóság bemutatta az 1915. év munkarendjét és költségvetését, valamint javaslatot mutatott be a muzeum helyiségében tör-

tendő berendezésről. A muzeumi igazgató időszaki jelentése sok örvendetes eseményt tartalmaz. Végül Zoltai Lajos muzeumőr jelentést tett az ásatásokról.

— **Hirdetés.** Debreczen sz. kir. város központi választmánya közhírré teszi, hogy az országgyűlési képviselők választásáról szóló 1913. évi XIV. t.-c. 64. §-a értelmében az országgyűlési képviselő-választók 1915. évi ideiglenes névjegyzéke ellen a törvény 59. §-a alapján beadott felszólalásokra és az észrevételekre vonatkozó határozatai — a m. kir. belügyminiszter ur 159,000—1914. I. a. sz. leirata folytán — 1914. évi december hó 10-től bezárólag 1914. évi december hó 25-éig a városházán, a kiadóhivatalban (I. em. 25. sz.) d. e. 8—12 óráig közszemlére ki lesznek téve. Debreczen, 1914 november hó 28-án. A központi választmány.

— **Értesítés.** Debreczen szab. kir. város törvényhatósági bizottsága legtöbb adót fizető tagjainak az 1915. évre érvényes névjegyzékében 25. sor szám alatt tollhibából Horváth János birtokos Miklós-utca 28. sz. a. lakos 4961 kor. 89 fill. adóval vétetett fel: jöllerhet a szóbanforgó bizottsági tag Horváth János, gyáros Csapó-utca 51. sz. a. lakos 4961 kor. 89 fill. adóösszeggel. Miután ezen leirási hiba a névjegyzék kinyomtatása után észleltetett, azt fentírt értelemben helyesbítjük. Debreczen, 1914 december 14-én. *Márk Endre*, az igazoló-választmány elnöke. *Dr. Tatay Zoltán*, az igazoló-választmány jegyzője.

— **Áthelyezés.** Zsigmond Sándort a városi tanács a szegényügy vezetésével bizta meg 1914. évi nov. hó 26-án, a nyugalomba vonult Illéssy Gyula tb. kapitány helyére.

— **Elhunyt városi tisztviselő.** Részvétellel értesültünk *Szabó Miklósnak*, a hordójelző hivatal vezetőjének haláláról, ki december 10-én elhunyt. Régen szolgálta a várost hűséggel és munkaszeretettel. Temetése f. hó 13-án ment végbe nagy részvét mellett. Nyugodjék békeben.

— **Értesítés.** Az 1876. évi VI. t.-c. 5. §-ának rendelkezése folytán értesitem a törvényhatósági bizottsági közgyűlés tagjait, hogy a legközelebbi törvényhatósági-bizottsági közgyűlésen, a f. év végén kilépő közigazgatási bizottsági kilépő tagok helye be fog tölteni. Debreczen, 1914. évi december hó 11-én. *Kovács József*, polgármester.

— **„Rózsavölgyi Album 1914. karácsony“** a napokban hagyta el a sajtót. Az album kiadója mellőzött minden üzleti számítást és ennek eredménye, hogy az album tartalmának összeállítására és

kiállítása várakozáson felül sikerült. Országunk első zenemű-kiadó cégétől csak jót vártunk és a leg jobbat kaptuk. 80 oldalon 33 értékesnél értékesebb operett, kabaré, magyar és hazafias dall tartalmaz a 4 koronás album. Huszka, Jacobi, Szirmai, Zerkovits világsikert aratott művei között találjuk a legnépszerűbb magyar és műdalokat, valamint az alkalmi hazafias darabokat a legjobb letétben. Az album izléses és díszes kiállítása, valamint gazdag tartalma révén, a legalkalmasabb karácsonyi ajándék. Megrendelhető lapunk kiadójában, vagy az album kiadójánál: Rózsavölgyi és Társa ts. és kir. udvari zeneműkiadó cégnél, Budapest, IV. ker., Szervita-tér 5. szám.

— **Hajdu vármegye közgyűlése.** Hajdu vármegye folyó hó 15-ikén tartott közgyűlésében Pákozdi Sándor főjegyzőt alispánnak, Rásó István miniszteri s. titkár, főispáni titkárt főjegyzőnek választotta meg egyhangulag. Mindkét megválasztott rászolgált a megye közönségének bizalmára. Tehetséges, munkás, kötelességtudó, művelt férfiak, akik eddigi működésükkel sok érdemet szereztek.

— **A törvényhatósági bizottsági tagok választása.** A sorrend szerint kilépő bizottsági tagok választása december 18-ikán lesz és pedig a Csapó-utcai kerület a tűzoltó laktanyában; a Péterfia-utcai kerület a ref. egyház tanácstermében; a Hatvan-utcai kerület a városi Múzeum helyiségében; a Piac-utcai kerület a városháza közgyűlési termében; a Varga-utcai kerület Timár-utca 4; a Kossuth-utcai kerület a városháza kistanácsstermében.

A választás reggel 8 óraker kezdődik és délután 4 óraker végződik. A jelöltek a következők:

1. Csapó-utcai kerület: Varray János. Körner Adolf, Than Gyula, Bárdos Géza, dr. Szabó Ferenc, Biczó Gyula, O. Végh János.

2. Péterfia-utcai kerület: Kertész Imre, Cziffer Nándor, Medgyesi Ferenc, dr. Barna László, Kertész István, Király József, Nagy Lajos.

3. Hatvan-utcai kerület: dr. Bacsó Dezső, Szántó Győző, Kertész Mihály, Hoffmann Sándor, dr. Sájó Béla, dr. Ferenczy Gyula, dr. Moskovits Miksa, Deutsch Sámuel.

4. Piac-utcai kerület: Kernhoffer József, Dr. Freund Jenő, Kertész János, Dr. Fejér Ferenc, Davidházy Kálmán, Dr. Jászai Viktor, Wilhelm Emil, Kecskés István, Sztankay F. Béla.

5. Varga-utcai kerület: Uhlarik Béla, Dr. Lóky Béla, Dr. Nyíri Ernő, Rother Ernő, Palai

József, Dr. Gábor Jenő, Jósa Vince, Janovits Miklós.

6. Kossuth-utcai kerület: Dr. Bakonyi Samu, Békés Lajos, Dr. Tervey Tamás, Csurka István, Dr. Kun Béla, Erdődy Lajos, Dr. Burger Péter, Somossy László, Harsányi Imre.

431,666—1914. VI. ü. o.

Körözés.

Az Ujfalu (Kisküküllő m.) községben 1878. évben született állandó lakással nem bíró Nagy Ida (szülei: Sámuel és Balog Amália) nevelőnő illetőségének megállapítása vált szükségessé. Felkérjük az összes hazai közigazgatási hatóságokat, hogy a nevezettet nyomoztatni s feltalálás esetén a saját és szülei származási és illetőségi viszonyaira vonatkozóan kihallgatni s a jegyzőkönyvet hozzánk megküldeni sziveskedjenek. Nemleges értesítések mellőzendők.

Budapesten, 1914. évi november hó 21-én.

A székesőrfos tanácsa.

Hirdetéseket

„A Város“ részére felvesz
a kiadóhivatal.

Kossuth-utca, Városház épület.



Debreczen sz. kir. város /
könyvnyomda-vállalata
Debreczen, városház épület.

~~~~~

**Készít mindenféle nyomdai munkákat  
a legegyszerűbttől a legdíszeseb  
kivitelig, jutányos árak mellett.**

## „Apolló” mozgó

Piac- és Miklós-utca sarok.

A debreceni közönség legkedveltebb

## mozgó színháza.

Minden 2—3-ik napon

a főváros legelőkelőbb mozgó színházainak ujdonságaiból

**gazdag és változatos új műsor.**

**Délután 5 és 7 órakor félhelyárak.**

**Kényelmes dohányzó, várakozó és büffé.**

Megjelent!

Új könyv!

## Debreczen régi büntető-joga és ennek alkalmazása a különböző bűnesetekben :: 1547-től 1750-ig.

Eredeti jegyzőkönyvek nyomán írta:

**Konczházi KONCZ ÁKOS**

Debreczen sz. kir. város főlevéltárosa, tb. tanácsnok.

**Ára 3 korona.**

Megrendelhető a szerzőnél (Városház, lévéltári hivatal.)

## Magyar királyi államvasutak menetrendje 1914 október 1-től.

### DEBRECZENBŐL INDUL:

|                                   |        |             |
|-----------------------------------|--------|-------------|
| Budapest felé (postavonat)        | reggel | 8 ó. 00 p.  |
| Nagyvárad—Budapest felé           | d. e.  | 10 ó. 57 p. |
| Budapest felé                     | d. u.  | 3 ó. 45 p.  |
| Csak Püspök-Ladányig (helyivonat) | este   | 9 ó. 10 p.  |
| Budapest felé                     | éjjel  | 10 ó. 55 p. |
| Szatmárnémeti felé:               | éjjel  | 4 ó. 49 p.  |
| Érmihályfalva—Szatmár felé        | d. u.  | 5 ó. 37 p.  |
| Nyíregyháza felé (postavonat)     | reggel | 4 ó. 08 p.  |
| Nyíregyháza felé (postavonat)     | d. u.  | 2 ó. 32 p.  |
| Csak Nyíregyházaig (helyivonat)   | d. u.  | 6 ó. 32 p.  |
| Tiszafüred—Füzesabony felé        | reggel | 5 ó. 20 p.  |
| Tiszafüred—Füzesabony felé        | d. u.  | 5 ó. 03 p.  |
| Nagyvárad (Derecske) felé         | reggel | 4 ó. 10 p.  |
| Nagyvárad (Derecske) felé         | d. u.  | 4 ó. 08 p.  |
| Sáránd—Nagyléta felé              | d. u.  | 2 ó. 42 p.  |
| Sáránd—Nagyléta felé              | este   | 7 ó. 05 p.  |
| Büdszentmihály—Tiszalök felé      | reggel | 5 ó. 30 p.  |
| Büdszentmihály—Tiszalök felé      | délben | 12 ó. 22 p. |
| Büdszentmihály—Tiszalök felé      | d. u.  | 4 ó. 35 p.  |
| Nyírbátor felé                    | reggel | 5 ó. 36 p.  |
| Nyírbátor felé                    | délben | 12 ó. 00 p. |
| Nyírbátor felé                    | este   | 7 ó. 10 p.  |

### DEBRECZENBE ÉRKEZIK.

|                                 |        |             |
|---------------------------------|--------|-------------|
| Budapest felől                  | éjjel  | 10 ó. 13 p. |
| Budapest felől                  | éjjel  | 2 ó. 31 p.  |
| Nagyvárad—Püspökladány felől    | reggel | 7 ó. 32 p.  |
| Budapest felől                  | d. e.  | 10 ó. 43 p. |
| Püspökladány felől (helyivonat) | d. u.  | 2 ó. 58 p.  |
| Szatmár felől                   | éjjel  | 1 ó. 20 p.  |
| Szatmár felől                   | d. u.  | 2 ó. 12 p.  |
| Érmihályfalva felől             | d. e.  | 7 ó. 27 p.  |
| Nyíregyháza felől               | éjjel  | 3 ó. 17 p.  |
| Nyíregyháza felől               | délben | 12 ó. 05 p. |
| Nyíregyháza felől (helyivonat)  | d. u.  | 4 ó. 53 p.  |
| Füzesabony—Tiszafüred felől     | reggel | 7 ó. 42 p.  |
| Füzesabony—Tiszafüred felől     | éjjel  | 10 ó. 09 p. |
| Nagyvárad (Derecske) felől      | reggel | 6 ó. 27 p.  |
| Nagyvárad (Derecske) felől      | este   | 8 ó. 13 p.  |
| Sáránd—Nagyléta felől           | reggel | 7 ó. 27 p.  |
| Nagyléta—Sáránd felől           | este   | 6 ó. 35 p.  |
| Tiszalök—Büdszentmihály felől   | reggel | 7 ó. 23 p.  |
| Tiszalök—Büdszentmihály felől   | d. u.  | 3 ó. 40 p.  |
| Tiszalök—Büdszentmihály felől   | este   | 10 ó. 37 p. |
| Nyírbátor felől                 | reggel | 7 ó. 36 p.  |
| Nyírbátor felől                 | d. u.  | 3 ó. 23 p.  |
| Nyírbátor felől                 | este   | 9 ó. 07 p.  |

# TÓTH GYULA

## VASKERESKEDÉSE

### Debreczen, a Városház sarkán

A legdusabban felszerelt és berendezett raktára a legkülönbözőbb és legjobb vas- és ércműeknek. Háztartási eszközök, konyhaberendezések. Vasrudák és lemezek. Kocsi és kovács anyagok. Belföldi és külföldi kályhák. Cserép- és vastüzelők. Disztárgyak. Kerti padok és butorok. Edények a legnagyobb és legdiszesebb választékban. Kályharácsok és ellenzők. Fürdőkádak és fürdőszoba felszerelések, mosdók a legolcsóbbtól a legdiszesebb kivitelig. Szekértengelyek és a kovács, lakatos és asztalos iparág minden kelléke és eszköze. Íróasztal-felszerelések. Öntvények. Diszes madárkalitkák. Zárak. Permetezők. Egyszóval mindazon cikkek, melyek a gazdasághoz és háztartáshoz ..... szükségesek. ....

**Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás.  
OLCSÓ ÁRAK ÉS EMELLETT MINDEN CIKKBEN A LEGELSO MINŐSÉG.**

# Debreczeni Hitelbank

## Részvénytársaság

Debreczen, Piac- és Széchenyi-utca sarok.

**Kölcsönöket** ad váltókra, kötelezvényekre és folyószámlákra a legelőnyösebb kamat mellett.

**Elfogad takarékbetéteket** betétkönyvecskére és chekkszámllára.

**Jelzálogkölcsönöket** ad földbirtokokra és házakra.

**Óvadékkölcsönöket** ad vállalkozóknak és bérlőknek.

**Elfogad tőzsdei megbízásokat** értékpapírok vételére és eladására.

**Kölcsönöket nyújt** tőzsdén jegyzett értékpapírokra, valamint vidéki pénzüintezetek részvényeire.

**Leszámlító** tárcaváltókat az intézet kebelében alakult hitelreszes csoportban.

**Érepenzcek és külföldi bankjegyek** beváltása.

Felvilágosítással készséggel szolgál

az Igazgatóság.

# Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi Bank

Debreczenben, Szent-Anna-utca 13. szám alatt.

Alapított 1867.

Elfogad betéteket. Kölcsönöket nyújt váltókra és ingatlanokra. Törlesztéses kölcsönöket nyújt 600 koronán felül ingatlanokra (földbirtok és házakra). Tőzsdei megbízásokat teljesít értékpapírok vételére és eladására. Kölcsönöket ad értékpapírokra, záloglevelekre és vidéki pénzüintezetek részvényeire. Érepenzcket vesz és elad.

**Magyar kir. Osztálysorsjáték főelárusítója.**

Mindennemű felvilágosítással szivesen szolgál

az intézet Vezérigazgatója.

# Alföldi Takarékpénztár

## DEBRECZEN, Piac-utca 16. sz.

Alaptőke 2.400,00 korona; tartalékok 1.550,000 korona; betétállomány 8.000,000 korona. ++++++

Érdekközösségben:

a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankkal.




**Üzletágai:** Tartalékbetétek, Csekkszámlák, Váltóleszámitolás, Törlesztéses és jelzálog kölcsönök, Értékpapírok vétele és eladása, Tőzsdei megbízások, hitellevelek bel- és külföldre. Előleg értékpapírokra és árukra. — **Saját árúraktár.**


**Safe deposit (magán letétpénztár.)**


**A fiilált intézet:** Kabai Takarékpénztár r.-t. Nádudvari Takarékpénztár r.-t. és Hajdúnánási Gazdasági Bank részvény-társaság.


≡≡≡ **Fióköntézet: VÁMOSPÉRCSEN.** ≡≡≡

# Debrecen szab. kir. város Világítási Vállalata.


Elvállalja: légszesz- és villamos berendezések elkészítését világítási, erőátviteli, fűtési és főzési célokra. A gáz- és villamos világítás jobb és olcsóbb a petróleumnál. Gázzal sütni és főzni sokkal jobb és félannyiba kerül, mint fával. 


**Gázfűtés kandallók és fürdőkályhák** minden másnál tisztábbak, kényelmesebbek, biztonságosabbak. 

**A villamos motor** legcélszerűbb és legtakarékosabb hajtóerő a világon. 

**Szép és olcsó lámpák, csillárok és hozzávaló felszerelések** kaphatók. 

## **Elsőrendű pirszén (koks) porosz kőszén.**

**Fekete kőszén-kátrány** fatárgyak és épületek megvédésére. 

**Első minőségű ammoniak sulphat** (legbecesebb nitrogén-tartalmú műtrágya.) 

Tetszés szerinti mennyiségben kapható vagy megrendelhető a gyárban, vagy városi üzletünkben

## **Piac-utca 81-ik szám alatt.**

Mindennemű felvilágosítással szívesen szolgál az igazgató:

**Debreczeni Jenő**  gépezismérnök.

A légszesz- és villamos gyárat az érdeklődő közönség bármikor megtekintheti.

Gyári és igazgatósági telefon: 74. Városi üzlet telefon: 90.